

ÖN DİŞ KIRIKLARININ ORJİNAL DİŞ PARÇASI KULLANILARAK YAPILAN RESTORASYONU

Sis DARENDELİLER YAMAN*, Oya SİYAHHAN BALA*
Tayfun ALAÇAM**, Tamer KINOĞLU**

ÖZET

Üst santrallerin ve sağ lateral dişin traktörlerinde orijinal diş parçası kullanılarak restorasyon yapıldı. Fraktürler pulpayı içerdiğinden öncelikle kanal tedavisi yapıldı. Kanallara hazır pin yerleştirilip, diş parçacıkları kompozit dolgu ile adapte edildi. İki yıllık kontrolün sonunda tedavinin başarılı olduğu gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler : Kron Kırıkları, Kırık Restorasyon Teknikleri.

SUMMARY

RESTORATION OF ANTERIOR TOOTH FRACTURES BY REATTACHING THE ORIGINAL TOOTH FRAGMENTS

By using original tooth fragment reattachment technique, restoration of fractured upper central incisors and right lateral tooth were accomplished. Endodontical treatment was applied first, since the fracture involved exposed pulp. After root canal therapy, screw posts were inserted and original tooth fragments were reattached using composite material. Restorations were intact and periodontal health were maintained at the end of 2-year period observation.

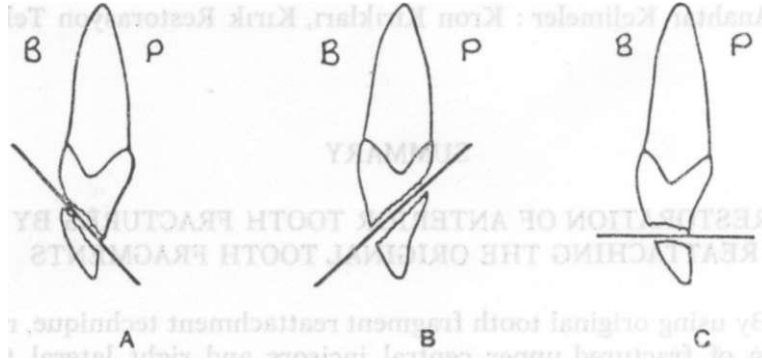
Key Words : Crown Fractures, Tooth Restoration Techniques.

(*) G.Ü. Dişhek. Fak. Diş. Hast. ve Ted. Anabilim Dalı, Dr.

(**) G.Ü. Dişhek. Fak. Diş Hast. ve Ted. Anabilim Dalı, Prof. Dr.

GİRİŞ

Sık olarak görülen ön diş kırıklarının tedavisi fonetik, fonksiyon ve özellikle de estetik açıdan önem kazanmaktadır. Amaç bu olunca da dişin doğallığını en iyi biçimde yansıtan yöntemi kullanmak gerekmektedir. Bunu en olumlu yönde sağlayan yöntemde; kırık sonucu dişin restorasyonunun orijinal parçası ile yapılmasıdır (4, 14). Geliştirilen bu teknik dişin doğal görünümü ve renk uyumunun korunması yani estetik olması yanında, fonksiyonu ve hastadaki psikolojik etkisinde olumlu oluşu ile de diğer kullanılan tekniklere göre üstünlük sağlanmaktadır (5, 6, 9). Teknik, yapılarına göre sınıflandırılan üç kırık tipinde kolaylıkla uygulanabilmektedir (Şekil 1) (6). Bunlar içinde en çok rastlananların B (bukko-palatinal olarak eğimli) ve C (horizontal) grubu kırıklar olduğu ve bunlara uygulanan restorasyonlarında olumlu sonuçlar verdiği literatür de yer almaktadır (2). Bu yoldan hareketle, vakamızda bir kaza sonucu olan üç ön diş kırığının restorasyonunu orijinal diş parçası kullanarak oluşturduk.

Şekil I : Yapılarına Göre Sınıflandırılan Üç Kırık Tipi (B : Bukkal, P : Palatinal).

VAKA

Travma sonucu üst iki santral ve sağ lateral dişleri kırılan 19 yaşındaki bir erkek hasta tedavi amacıyla kliniğimize başvurdu. Hastanın inspeksiyon ve radyografik muayenelerinde alveol kemiklerinin sağlam olduğu, kök kırıklarının bulunmadığı, diş kron-

larının ise belirtilen dişler de bukko-palatinal olarak eğimli komplike bir şekilde, palatinalde dişeti kenarı hizasına kadar kırılmış olduğu belirlendi. Kronların kökten tamamen ayrıldıkları, bununla beraber yapışık dişeti vasıtasıyla ağız içi bağlantılarının devam ettiği saptandı. Kırık parçalar presel ile tutularak her bir dişten ayrıldı ve serum fizyolojik içine konuldu (Resim 1 ve 2).

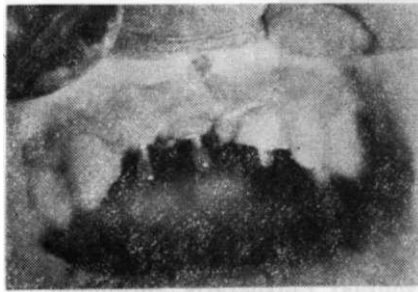

Resim 1 : Travma sonucu kırık dişlerin görünümü.

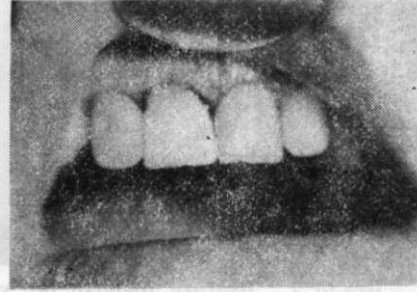

Resim 2 : Dişlere ait kırık parçaların görünümü.

Lateral dişte kırığın nispeten daha derin olması ve oluşan kanamanın kontrol altına alınması amacıyla dişeti bu kısımda koterize edildi. Daha sonra dişlerin her birine kök kanal tedavisi uygulandı. Rutin ekstirpasyon, kanal genişletilmesi, şekillendirilmesi ve dezenfeksiyon işlemlerinden sonra kök kanalları lateral kondensasyon yöntemiyle dolduruldu. Kırık parçalar kanal içine konulan vidalı pinler ile adapte edileceğinden; öncelikle kırık parçalarda intrakoronar olarak vidalı pililerin oturtulacağı yuvalar hazırlandı. Daha sonra pinler kanallara yerleştirildi (Resim 3). Hem dişlere hem de

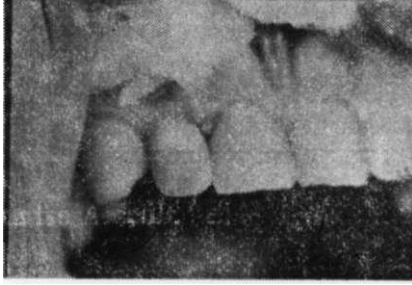
Resim 3 : Kanal tedavisi yapılmış olan dişlere uygulanan vidalı pinler.

Resim 4 : Dişlerin restore edildikten hemen sonraki görünümü.

(ORIJINAL DIŞ PARÇASI İLE RESTORASYON)

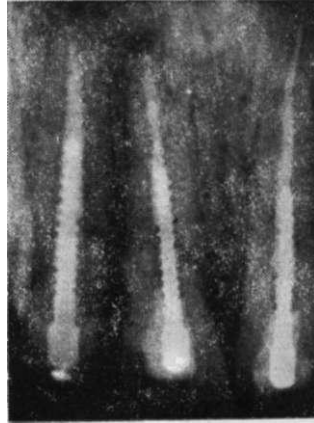
kırık parçalara asitle dağlama işlemi uygulandı. Gene her bir dişe ve kırık parçaların dolgu gelecek kısımlarına bağlanma ajanı sürülüp, bir hibrit kompozit dolgu¹ ile dişler sıra ile kök kısımlarına adapte edildi. Kenarlardan taşan dolgu maddeleri bitirme frezleri ile kaldırıldı. Polisaj yapılarak işlem tamamlandı. Bu işlemlerden önce ve sonra fotoğraflar alındı (Resim 4, 5). Hastaya restore edilmiş dişlerin kullanımı ve dişeti sağlığının devamı ile ilgili bazı tavsiyelerde bulunuldu. Buna rağmen, 1 yıl sonra hasta sağ lateral dişini yine travmatik bir olay ile yerinden oynatarak bize başvurdu. Hemen müdahale edilerek diş kompozit dolgu maddesi ile tekrar yerine adapte edildi. Hastanın 2 yıllık gözlemi yapıldı (Resim 6, 7).

Resim 5 : Restore dişlerin bir hafta sonraki görünümü.

Resim 6 : Restore dişlerin iki yıl sonraki görünümü.

Resim 7 : Restore dişlerin iki yıl sonraki radyografik görünümü.

(1) Monticomp, P.D. Dental D-2190, Altenwalde. West Germany.

Bunun sonucunda diş ve periodontal sağlığın devamlılığını koruduğu belirlendi.

TARTIŞMA

Pulpayı içeren yada içermeyen ön diş kırıklarında çeşitli teknikler uygulanmaktadır. Bunlar dişe konservatif yaklaşım amacıyla uygulanmakta olup, «feather-edge, bevel, scalloped, shoulder» gibi diş preparasyonunu gerektiren tekniklerdir (3, 10, 11, 12). Bir başka uygulamada diğerlerine göre daha fazla diş kesimi gerektiren kron yapımıdır. Bunlara karşın farklı bir uygulama olarak, diş kırıklarında orijinal diş parçası kullanılarak dişin restorasyonu sağlanmaktadır (1, 4,7,8).

Vakamızda karşılaşılan kırık tipinin de B grubu içinde tanımlanabilmesi, bu tekniğe yaklaşımımızı sağlayan etkenlerden biri olmuştur. Bu kırık çeşidinde kırığın palatinal yüzeyin büyük bir kısmını kapsaması nedeniyle, buraya uygulanacak olan bir kompozit dolgu restorasyonunun dayanıklılığını azaltacaktır. Çünkü ısırma işlemi ile oluşan baskı kuvveti palatinal yüzeyde dağılmaktadır (13), bu da orijinal diş parçasının kullanımının gereksinimini kuvvetlendirmektedir. Gene çalışmamızda kanal tedavi uygulandığı için, kanala uygulanan pinler olası basıncı dengeleyici ve dayanıklılığı artırıcı bir etken oluşturmaktadır.

Bu teknik, kırıklarla ilgili diğer tekniklere göre başka bir takım belirgin özelliklere de sahip bulunmaktadır.

Bu yöntemle en iyi estetik sağlanır, çünkü dişin doğal rengi ve formu korunmuştur. Doğal bütünlük korunduğu içinde olası aşınma yandaki dişle aynı oranda gerçekleşir. Ayrıca uzun süreli estetik sağlanır, kompozit dolgularda olan zaman içindeki renk değişimi burada mevcut değildir.

Günümüzde derin şekilde hasarlanmış dişlerin gerek protetik gerekse endodontik-ortodontik yaklaşımlarla çok sayıda yöntemle onarımı mümkün olmasına rağmen tedavi şekli konservatif ve daha az travmatik olan, okluzal kontaktın orijinal durumunun korunabildiği, kısa süreli, ucuz ve hastada psikolojik yönden olumlu bir etki yaratacak olan yöntemimiz hekimlerin kliniklerinde kolayca

(ORJİNAL DİŞ PARÇASI İLE RESTORASYON)

uygulayabilecekleri ve kısa veya uzun dönemde yararlanılabilecek bir yöntem olarak görülmektedir.

Bu özellikleri nedeniyle uyguladığımız teknikte diğer restorasyon tekniklerine göre daha iyi sonuç alındı. 2 yıllık gözlem süresinde dişlerin yerini koruduğu, dişeti sağlığının devam ettiği, ilk restorasyon ile elde edilen estetik ve bütünlüklerini aynı biçimde muhafaza ettikleri belirlendi.

KAYNAKLAR

1. Alaçam, T. : Travma Sonucu Kırılan Kesicilerin Değişik Bir Yöntemle Tedavisi, Hacettepe Dişhekimliği Fakültesi Dergisi, 2 (1) : 7-10, 1978.
2. Andreasen, J.O. : Traumatic Injuries of the Teeth, Copenhagen, Munksgaard, 71-96. 1981.
3. Bagheri, H., Denehy, G.E. : Effect of Enamel Bevel and Restoration Lengths on Class IV Acid-Etch Retained Composite Resin Restoration, Journal of American Dental Association. 107 : 951-953, 1983.
4. Baratieri, L.N., Monteiro, S. Jr., De Andrada, M. : Tooth Fracture Reattachment : Case Reports, Quintessence International, 21 (4) : 261-270, 1990.
5. Baratieri, L.N., Monteiro, S. Jr., De Andrada, M. : The «Sandwich» Technique as a Base for Reattachment of Dental Fragments, Quintessence International, 22 (2) : 81-85, 1991.
6. Di Angelis, A.J., Jungbluth, M.A. : Restoration of an Amputated Crown by the Acid-Etch Technlque, Quintessence International, 18 (12) : 829-833, 1987.
7. Ehrmann, E.H. : Restoration of a Fractured Incisor with Exposed Pulp Using Original Tooth Fragment : Report of Case, Journal of American Dental Association, 118 : 183-185, 1989.
8. Liew, V.P. : Re-attachment of Original Tooth Fragment to a Fractured Crown : Case Report, Australian Dental Journal, 33 (1) : 47-50, 1988.
9. Martens, L.C., Beyls, H.M.F., De Craene, L.G., D'Havwers, R.F.M. : Reattachment of the Original Fragment After Vertical Crown Fracture of a Permanent Central Incisors, The Journal of Pedodontics, 13 : 53-62, 1988.

Sis DARENDELİLER YAMAN, Oya SIYAHHAN BALA, Tayfun ALAÇAM, Tamer KINOĞLU

10. Nelson, S.R., Tül, M.J., Hinding, J.H. : Comparison of Materials and Methods Used in Acid-Etch Restorative Procedures, Journal of American Dental Association, 89 : 1123-1127, 1974.
11. Simonsen, R.J. : Restoration of a Fractured Central Incisor Using Tooth Fragment, Journal of American Dental Association, 105 : 646-648, 1982.
12. Staffanou, R.S. : Restoration of Fractured Incisal Angles, Journal of American Dental Association, 84 : 146-150, 1972.
13. Tylman, S.D. : Theory and Practice of Crown and Fixed Partial Prosthodontics, 6thed., The C.V. Mosby Co., St. Louis, pp. 186-188, 1970.
14. Walsh, L.J., Liew, V.P. : The Natural Tooth Pontic-a Compromise Treatment for Periodontally Involved Anterior Teeth, Australian Dental Journal, 35 (5) : 405-408, 1990.